

SADRŽAJ

IZVOD IZ RECENZIJA.....	5
UVOD	11
PRVI DIO.....	17
DEFINICIJA, SRODNI IZRAZI, VAŽNOST I ZNAČAJ TEFSIRA I DEFINICIJE KUR'ANA.....	17
DEFINICIJA TEFSIRA I SRODNI IZRAZI.....	19
LINGVISTIČKO ZNAČENJE RJEĆI TEFSIR	19
TERMINOLOŠKO ZNAČENJE TERMINA TEFSIR	19
LINGVISTIČKO ZNAČENJE RJEĆI TE'VILA.....	20
TERMINOLOŠKO ZNAČENJE TE'VILA.....	21
Te'vil kod postklašičnih učenjaka	21
Razlika između tefsira i te'vila.....	22
POTREBA ZA TEFSIROM	23
UVJETI KOJE MUFESSIR MORA ISPUNJAVATI	25
DEFINICIJA KUR'ANA SA ASPEKATA ISLAMSKIH NAUKA	27
TEFSIRSKO-PRAVNA DEFINICIJA	28
Razlika između Kur'ana, hadisi-kudsija i običnog hadisa	28
Osnovne karakteristike običnog hadisa	29
Akaidска definicija Kur'ana	30
Hadiska definicija Kur'ana.....	30
Kur'anska definicija Kur'ana	31
Druga imena Kur'ana	31
Orijentalistička vizija Kur'ana	32
ODGOVORI SAVREMENIH ISLAMSKIH UČENJAKA NA ORIJENTALISTIČKE TVRDNJE.....	33
Tvrđnja da je Muhammed, Alejhisselam, autor Kur'ana	33
Tvrđnja da je Poslanik, Alejhisselam, zahvaljujući svojoj genijalnosti, inteligenciji i inspiraciji uspio predvidjeti neke nepoznate i nedokućive stvari za prosvjećene ljude, kao i da je svojom intuicijom, čistotom duše i dubokim razmišljanjem shvatio granice dobra i zla, istine i laži.....	35
Tvrđnja da je Poslaniku, Alejhisselam, neko izdiktirao Kur'an	36
DRUGI DIO	39
NASTANAK I RAZVOJ TEFSIRA	39
I METODE TUMAČENJA KUR'ANA	41
TEFSIR U VRIJEME POSLANIKA, ALEJHISSELA.....	41
TEFSIR U VRIJEME ASHABA	42
TEFSIR U VRIJEME TABI'INA.....	44
Da li je Poslanik, Alejhisselam, protumačio cijeli Kur'an?	45
Najpoznatije škole tefsira u vrijeme tabi'ina	47
Škola Ibn Abbasa u Mekki	47

ŠKOLA UBEJJ B. KA'BA U MEDINI	47
ŠKOLA IBN MESUDA U KUFI.....	47
STATUS TABI'INSKOG TEFSIRA.....	48
PERIOD ZAPISIVANJA TEFSIRA	49
FAZA ODVAJANJA TEFSIRA OD HADISA I NASTANAK TEFSIRA KAO SAMOSTALNE NAUKE.....	49
METODE TUMAČENJA KUR'ANA	51
TUMAČENJE KUR'ANA KUR'ANOM.....	53
TUMAČENJE KUR'ANA TRADICIJOM.....	54
RACIONALNO TUMAČENJE KUR'ANA	56
LINGVISTIČKO TUMAČENJE KUR'ANA.....	57
STILISTIČKO TUMAČENJE KUR'ANA	58
SUFJSKO ILI EZOTERIČKO TUMAČENJE KUR'ANA	58
ZNANSTVENO TUMAČENJE KUR'ANA	59
HISTORIJSKO TUMAČENJE KUR'ANA	60
TEMATSKO TUMAČENJE KUR'ANA	61
OSTALE METODE TUMAČENJA KUR'ANA	62
TREĆI DIO	63
OBJAVA (VAHJ), POSTEPENO OBJAVLJIVANJE KUR'ANA, PRVA I POSLJEDNJA OBJAVA	63
FENOMEN OBJAVE	65
ZNAČENJE RIJEČI EL-VAHJA (OBJAVA)	65
ALLAHOVA OBJAVA MELEKIMA.....	66
NA KOJI NAČIN JE ALLAH, DŽELLE ŠANUHU, OBJAVIO DŽIBRILU, ALEHHISSELM, KUR'AN?	67
KAKO JE KUR'AN SPUŠTEN NA ZEMLJU?.....	68
ALLAHOTO, DŽELLE ŠANUHU, OBRAĆANJE POSLANICIMA	72
DIREKTNI (NEPOSREDNI) NAČIN OBJAVE	72
INDIREKTNI (POSREDNI) NAČIN OBJAVE	74
DOKAZI I MUDROSTI POSTEPENOG OBJAVLJIVANJA KUR'ANA	76
KOJE SE MUDROSTI KRIJU IZA POSTEPENOG OBJAVLJIVANJA KUR'ANA?	76
POSTEPENO OBJAVLJIVANJE KUR'ANA I PEDAGOGIJA	86
PRVA I POSLJEDNJA OBJAVA	87
PRVO ŠTO JE UOPĆE OBJAVLJENO OD KUR'ANA.....	87
POSLJEDNJE ŠTO JE OBJAVLJENO OD KUR'ANA.....	90
OSVRT NA SPOMENUTA MIŠLJENJA	91
OSVRT NA SPOMENUTA MIŠLJENJA	93
PRVO I POSLJEDNJE ŠTO JE OBJAVLJENO ZA NEKA ŠERIJATSKO-PRAVNA PITANJA	93
VAŽNOSTI POZNAVANJA OVE NAUČNE OBLASTI.....	95
ČETVRTI DIO	97
FORMA KUR'ANA – SURA, AJET, BISMILLA, ...	97
GLASOVNI POČECI SURA U KUR'ANU, ...	97
ORTOGRAFSKA POBOLJŠANJA OSMANOVOG MUSHAFΑ, ...	97

MUSHAFSKI PRAVOPIS, ...	97
PREVOĐENJE KUR'ANA NA DRUGE JEZIKE, ...	97
STRANE RIJEČI U KUR'ANU, ...	97
JEZIK KUR'ANA.....	97
FORMA KUR'ANA	99
Sura	100
TERMINOLOŠKO ZNAČENJE SURE	100
Način određivanja početka i završetka sura	100
Broj sura u Kur'anu.....	101
Imena sura	101
Odakle potječu imena sura?	102
Podjela sura po dužini	102
Redoslijed kur'anskih sura.....	103
Kritički osvrt na spomenuta mišljenja	105
Važnost podjele Kur'ana na sure.....	107
KUR'ANSKI AJETI.....	108
Definicija ajeta.....	108
Ajet u kur'anskoj terminologiji	109
Broj kur'anskih ajeta.....	109
Razlog i značaj razilaženja u broju kur'anskih ajeta, riječi i harfova.....	110
Redoslijed kur'anskih ajeta	110
Način poznavanja početaka i krajeva ajeta	113
Važnost podjele sura na ajete.....	114
Važnost podjele sura na ajete općenito	115
Status Bismile u Kur'anu.....	116
Glasovni počeci sura u Kur'anu	118
ORTOGRAFSKA POBOLJŠANJA OSMANOVOG MUSHAFĀ.....	123
U čemu se ogleda poboljšanje Ebul-Esveda ed-Du'elija?	124
Proces usavršavanja kur'anskog pisma poslije Ebul-Esveda.....	124
Mushafski pravopis (خط أو رسم المصحف)	125
Porijeklo Osmanovog pravopisa	126
Da li u Kur'anu postoje strane riječi i izrazi.....	129
Argumenti prvog mišljenja	130
Prevođenje Kur'ana na druge jezike	132
Šta se podrazumijeva pod prevođenjem?	132
Da li je dozvoljeno Kur'an prevoditi doslovno?	133
Prevođenje po značenju.....	134
Učenje prijevoda Kur'ana u namazu	136
Da li je dozvoljeno u namazu učiti zikr na nearapskom jeziku?	140
Rezime.....	141

JEZIK KUR'ANA	142
ZAKLETVE I PROKLINJANJA	144
ALEGORIJE I METAFORE	145
JASNO I ZASTRTO	147
SPECIFIČNOSTI GRAMATIKE	148
SPECIFIČNOSTI LINGVISTIKE.....	149
ZAGONETNE STVARI	152
Riječi STRANOG PORIJEKLA U KUR'ANU.....	155
JEDNINA, DVOJINA I MNOŽINA U KUR'ANU	157
UPOTREBA MNOŽINE U ZNAČENJU JEDNINE	160
UPOTREBA DVOJINE U ZNAČENJU JEDNINE	161
UPOTREBA MNOŽINE U ZNAČENJU DVOJINE I OBRATNO	161
ANTONIMIJA U KUR'ANU	162
SINONIMIJA U KUR'ANU	163
PONAVLJANJE (TEKRAR) U KUR'ANU.....	164
Red riječi u rečenici (Et-Takdimu vet-te'hiru)	166
PRIJEDLOZI U KUR'ANU KOJI UZIMAJU ZNAČENJE DRUGIH PRIJEDLOGA	167
PETI DIO	171
MEKANSKI I MEDINSKI AJETI, SAKUPLJANJE ČASNOG KUR'ANA, OBJAVLJIVANJE KUR'ANA NA SEDAM HAR-FOVA, KIRA'ETI.....	171
MEKKANSKI I MEDINSKI AJETI.....	173
ZANIMANJE UČENJAKA ZA MEKKANSKU I MEDINSKU FAZU OBJAVU	174
VRSTE MEKKANSKE I MEDINSKE OBJAVE	175
BROJ MEKKANSKIH I MEDINSKIH SURA	175
METODE RASPOZNAVANJA MEKKANSKE I MEDINSKE OBJAVE.....	176
Na kojoj osnovi se zasniva podjela Objave na mekkansku i medinsku?	178
Osnovne jezičke karakteristike mekkanskih sura	179
Osnovne karakteristike mekkanske Objave	180
Mekkanska Objava se odlikuje sljedećim osobinama:	180
Osnovne jezičke karakteristike medinskih sura.....	181
Osnovne odlike medinske Objave	182
Važnost poznавanja mekkanske i medinske Objave:	182
Sakupljanje časnog Kur`ana	183
Sakupljanje Kur`ana u smislu njegovog pamćenja i učenja napamet	183
Šerijatski status učenja Kur`ana napamet	184
Odlike učenja Kur`ana napamet.....	184
Poslanikovo pamćenje Kur`ana.....	185
Pamćenje Kur`ana od strane Ashaba:	186
Proturječnost.....	187
Pamćenje Kur`ana od strane Tabi'ina, Radjallahu anhuma.....	189

PAMĆENJE KUR`ANA U SAVREMENOM DOBU.....	189
SPECIFIČNOSTI PERIODA SAKUPLJANJA KUR`ANA, ODNOŠNO NJEGOVA PAMĆENJA.....	189
DRUGI PERIOD SAKUPLJANJA KUR`ANA	190
SAKUPLJANJE KUR`ANA I NJEGOVO PISANJE I ZAPISIVANJE U VRIJEME POSLANIKA, ALEHISSELM.....	191
PISARI OBJAVE.....	191
NAČIN NA KOJI SE OVO SAKUPLJANJE ODVIJALO	191
SREDSTVA NA KOJIMA JE ZAPISAN KUR`AN	191
ODLIKE I KARAKTERISTIKE SAKUPLJANJA KUR`ANA U VRIJEME POSLANIKA, ALEHISSELM	192
ZAŠTO KUR`AN NIJE BIO SAKUPLJEN U VRIJEME POSLANIKA, ALEHISSELM?	193
SAKUPLJANJE KUR`ANA ZA VRIJEME HALIFE EBU BEKRA, RADIJALLAHU ANHU.	194
POVOD OVOG SAKUPLJANJA.....	194
KADA SE TO SAKUPLJANJE DESILO?	195
RAZLOZI KOJI SU ODLUČILI DA SE ŽEJD BIN SABIT IZABERE ZA NADZORNika KOMISIJE ZA SAKUPLJANJE KUR`ANA:	195
METODE KOJE JE ŽEJD PRIMJENJIVAO PRILIKOM SAKUPLJANJA KUR`ANA	196
ODLIKE I KARAKTERISTIKE SAKUPLJANJA KUR`ANA ZA VRIJEME HALIFE EBU BEKRA, RADIJALLAHU ANHU.	197
ŠERIJATSKI STATUS OVOG SAKUPLJANJA KUR`ANA.....	197
MUSHAF	198
HISTORIJAT OVOG MUSHAFa.....	198
SAKUPLJANJE, KODIFIKACIJA KUR`ANA ZA VRIJEME HALIFE OSMANA, RADIJALLAHU ANHU.....	199
POVOD ZA OVO SAKUPLJANJE	199
KADA SE DESILO TO SAKUPLJANJE?	200
KAKO SE RODILA IDEJA ZA TO SAKUPLJANJE?	200
KOMISIJA POD ČIJIM NADGLEDANJEM JE TO URAĐENO	200
METODE KOJE SU SE KORISTILE PRILIKOM TOG SAKUPLJANJA.....	201
ODLIKE I KARAKTERISTIKE SAKUPLJANJA KUR`ANA ZA VRIJEME OSMANA, RADIJALLAHU ANHU.	202
RAZLIKE IZMEĐU EBU BEKROVOG I OSMANOVOG SAKUPLJANJA	203
SLANJE UMNOŽENIH PRIMJERAKA	204
BROJ MUSHAFa KOJI SU NAPISANI U PERIODU OSMANOVOG SAKUPLJANJA KUR`ANA	204
HISTORIJAT TIH MUSHAFa.....	205
OBJAVLJIVANJE KUR`ANA NA SEDAM HARFOVA	207
DOKAZI DA JE KUR`AN OBJAVLJEN NA SEDAM HARFOVA.....	207
ŠTA ZNAČI DA JE KUR`AN OBJAVLJEN NA SEDAM HARFOVA?	209
SEDAM HARFOVA KAO SEDAM GRAMATIČKIH PROMJENA RIJEČI KROZ PADEŽE, LICA I VREMENA	210
SEDAM HARFOVA KAO SEDAM NAUKA KUR`ANA.....	212
SEDAM HARFOVA SU TAJNA POZNATA SAMO ALLAHU, DŽELLE ŠANHU.....	213
SEDAM HARFOVA KAO SIMBOL SVARŠENSTVA I KONAČNOSTI	213
SEDAM HARFOVA KAO SEDAM KIRATEA	213
SEDAM HARFOVA KAO SEDAM KUR`ANSKIH NAČINA	213
ODABRANO MIŠLJENJE	214
DA LI JE TIH SEDAM HARFOVA DANAS PRISUTNO U KUR`ANU?	214

VAŽNOST I ZNAČAJ OBJAVLJIVANJA KUR'ANA NA SEDAM HARFOVA.....	215
KIRA'ETI: ZNAČENJE, NASTANAK, VRSTE, NAJPOZNATIJE KARIJE I VAŽNOST POZNAVANJA KIRA'ETA.....	216
NASTANAK KIRA'ETA	216
GENERACIJE KARIJA	217
BROJ KIRA'ETA.....	218
SEDEM KIRA'ETA	218
VRSTE KIRA'ETA, NJIHOV ŠERIJATSKO-PRAVNI STATUS I MJERILO	220
PODJELA KIRA'ETA NA OSNOVU SENEDA.....	221
DA LI SVAKI VJERODOSTOJAN KIRA'ET MORA BITI PRENESEN TEVATUROM?	222
VAŽNOST PROUČAVANJA KIRA'ETA	222
KRATKA BIOGRAFIJA NAJPOZNATIJIH UČENJAKA KIRA'ETA.....	224
ŠESTI DIO.....	227
POVODI OBJAVE (ESBABUN-NUZUL), DEROGACIJA (EN-NESH), NADNARAVNOST (EL-IDŽAZ).....	227
Povodi objave	229
ZANIMANJE ISLAMSKIH UČENJAKA ZA Ovu OBLAST	229
Način spoznaje povoda Objave	230
Definicija povoda	231
Važnost poznavanja povoda Objave.....	232
PREFERIRA SE OPĆENITOST FORME, A NE I SPECIFIČNOST POVODA	237
SPECIFIČNOST POVODA, A NE OPĆENITOST FORME.....	239
Forma povoda Objave	240
Više predanja o jednom povodu	242
Rezime.....	246
Objavljivanje više ajeta za jedan povod	247
Objavljivanje ajeta prije poimanja njegovog značenja i primjene.....	248
Objavljivanje više ajeta povodom jedne osobe	249
Derogacija (en-nesh)	250
Definicija derogacije i njeni uvjeti	251
Invističko i terminološko značenje derogacije	251
Terminološko značenje derogacije	251
Uvjeti derogacije	252
Gdje je dozvoljena derogacija?	252
Važnost poznavanja derogacije	253
Mišljenja o derogaciji.....	254
Vrstе derogacije	257
Vrstе derogacije u Kur'anu	259
Da li se derogirani propis mora zamijeniti sa drugim?	262
Primjeri derogacije.....	264
I'džaz (nadnaravnost) Kur'ana.....	266
Značenje Kur'anske nadnaravnosti.....	266

UVJETI KOJI SE MORAJU ISPUNITI DA BI NEKA STVAR BILA NADNARAVNA	267
IZAZOV	267
POSTOJANJE MOTIVA DA SE POBJEDI IZAZOV	269
NEPOSTOJANJE PREPREKE DA SE SUPROTSTAVI IZAZOVU	269
U ČEMU SE OGLEDА KUR'ANSKA NADNARAVNOST?	270
Mиšljenja učenjaka o oblicima kur'anske nadnaravnosti	270
PRIMJERI KOJI POTVRĐUJU ŠERIJATU ODLIKOVANOST NAD LAIČKIM ZAKONIMA	271
REALIZACIJA NAGOVJEŠTENIH STVARI	272
NAUČNA NADNARAVNOST Kur'ANA	273
PRIMJERI NAUČNE NADNARAVNOSTI Kur'ANA	274
SEDMI DIO	277
TEFSIRSKO-USULSKA PODJELA AJETA, NAČIN ALUDIRANJA KUR'ANSKIH IZRAZA NA NJIHOVA ZNAČENJA, KUR'ANSKI PRIMJERI, ZAKLETVE, RASPRAVE I KAZIVANJA	277
PODJELE KUR'ANSKIH AJETA	279
JASNİ (EL-MUHKEM) I NEJASNİ (EL-MUTEŞABİH) AJETI	281
MOGUĆNOSTI SPOZNAJE MUTEŞABİH-AJETA	282
USKLAĐIVANJE SPOMENUTIH MIŠLJENJA	284
OPĆI (EL-'AM) I SPECIFIČNI (EL-HAS) AJETI	286
VRSTE OPĆIH AJETA	288
RAZLIKA IZMEĐU DRUGE I TREĆE VRSTE OPĆIH AJETA	289
SPECIFIČNI (EL-HAS) AJETI I NJIHOVA SPECIFIKACIJA (ET-TAHSIS)	290
SPOJENI SPECIFIKATORI	290
RAZDOVOJENI SPECIFIKATOR	292
SPECIFIKACIJA SUNNETA SA Kur'ANOM	293
ARGUMENTOVANJE SA OPĆIM DOKAZOM NAKON NJEGOVE SPECIFIKACIJE	294
MUDŽMEL (SUMARNI, SAŽETI) I MUBEJJEN (OBJAŠNJENI, EVIDENTNI) AJETI	297
KONCIZNOST ILI SAŽETOST SE MOŽE JAVITI I U Kur'ANU I U SUNNETU	298
UZROCI IDŽMALA	298
MUBEJJEN (OBJAŠNJENI, EVIDENTNI) AJETI	301
MUTLAK (NEOGRANIČENI) I MUKAJJED (OGRANIČENI) AJETI	302
PRAVNI STATUS NEOGRANIČENIH (MUTLAK) AJETA	302
PRAVNI STATUS OGRANIČENIH (MUKAJJED) AJETA	303
MENTUK (DOSLOVNO) I MEFHUM (RAZUMLJIVO) ZNAČENJE AJETA	307
NAČIN ALUDIRANJA KUR'ANSKIH IZRAZA NA ZNAČENJA	308
MEFHUM (RAZUMLJIVO ILI POJMLJIVO ZNAČENJA) I NJEGOVE VRSTE	310
VRSTE MEFHUMU-MUFAFEKE, TJ. POZITIVNOG ZAKLJUČIVANJA	310
VRSTE MEFHUMUL-MUHALEFE, TJ. NEGATIVNOG ZAKLJUČIVANJA	311
AUTORITATIVNOST MEFHUMUL-MUHALEFE	312

KUR'ANSKI PRIMJERI (EL-EMSAL)	314
DEFINICIJA PRIMJERA	315
VRSTE KUR'ANSKIH PRIMJERA.....	316
JASNI ILI IZRIČITI PRIMJERI	316
SKRIVENI ILI IMPLICITNI PRIMJERI	317
SLOBODNI ILI PROIZVOLJNI PRIMJERI	318
VĀŽNOST NAVOĐENJA PRIMJERA.....	319
KUR'ANSKE ZAKLETVE (EL-KASEM)	321
DEFINICIJA KASEMA (ZAKLETVE)	321
VĀŽNOST ZAKLETVI U KUR'ANU.....	322
SA ČIME SE SVE ZAKLINJE U KUR'ANU?.....	322
VRSTE KUR'ANSKIH ZAKLETVI	323
KUR'ANSKA KAZIVANJA (EL-KASAS).....	324
VRSTE KUR'ANSKIH KAZIVANJA.....	324
VĀŽNOST KUR'ANSKIH KAZIVANJA	324
SMISAO PONAVLJANJA KUR'ANSKIH KAZIVANJA	325
VĀŽNOST KUR'ANSKIH KAZIVANJA U ODGOJU I OBRAZOVANJU.....	326
KUR'ANSKE RASPRAVE I DEBATE (EL-DŽIDAL VEL MUNAZARE)	327
DEFINICIJA KUR'ANSKIH DEBATA	327
KUR'ANSKI NAČIN DEBATIRANJA	328
OSMI DIO.....	333
VRSTE TEFSIRA	333
PRISTUPI KUR'ANU	335
TRADICIONALNI TEFSIR (ET-TEFSIRU BIL-ME'SURI, ET-TEFSIRU BIN-NAKLI).....	336
RACIONALNI TEFSIR (ET-TEFSIRU BIR-RĒ'JI; ET-TEFSIRU BIL-'AKLI)	336
JEZIČKI TEFSIR ILI LINGVISTIČKO TUMAČENJE (ET-TEFSIRUL-LUGAVI)	336
STILISTIČKO TUMAČENJE (ET-TEFSIRUL-BELAGI)	337
FIHKSKO ILI PRAVNO TUMAČENJE (ET-TEFSIRUL-FIKHI ILI TEFSIRL-FUKAH)	338
SUFIJSKO (EZOTERIČNO) TUMAČENJE (ET-TEFSIRUS-SUFI ILI ET-TEFSIRUL-İŞARI)	338
SEKTAŠKO (DOGMAJSKO) TUMAČENJE (TEFASIRUL-FIREK)	339
ZNANSTVENO TUMAČENJE (ET-TEFSIRL-ILMI).....	339
REFORMATORSKI TEFSIR (ET-TEFSIRUL-ISLAHI)	340
TEMATSKI TEFSIR (ET-TEFSIRL-MEVDU'I).....	340
OSTALI NAČINI TUMAČENJA KUR'ANA	341
ZAKLJUČAK	341
LITERATURA	343